10. Sayılar ve Temyîzi (1-19)

Müennes	Müzekker		
وَاحِدَةٌ – إحْدَى	وَاحِدٌ – أَحَدٌ	١	1
اِثْنَتَانِ – اثْنَتَيْنِ	اِثْنَانِ – إثْنَيْنِ	٢	2
ثَلاَثٌ	ثَلاثَةٌ	٣	3
أرْبَعٌ	أَربَعَةٌ	٤	4
خَمْسٌ	خَمْسَةٌ	٥	5
سِتٌّ	سِتَّةٌ	٦	6
سَبْعٌ	سَبْعَةٌ	٧	7
ثَمَانٍ	ثَمَانِيَةٌ	٨	8
تِسْعٌ	تِسْعَةٌ	٩	9
عَشْرٌ	عَشَرَةٌ	١٠	10
إحْدَى عَشَرَةَ	أحَدَ عَشَرَ	١١	11
اِثْنَتَا عَشَرَةَ	اِثْناَ عَشَرَ	١٢	12
ثَلاَثَ عَشَرَةَ	ثَلاَثَةَ عَشَرَ	١٣	13
أرْبَعَ عَشَرَةَ	أرْبَعَةَ عَشَرَ	١٤	14
خَمْسَ عَشَرَةَ	خَمْسَةَ عَشَرَ	١٥	15
سِتَّ عَشَرَةَ	سِتَّةَ عَشَرَ	١٦	16
سَبْعَ عَشَرَةَ	سَبْعَةَ عَشَرَ	١٧	17
ثَمَانِي عَشَرَةَ	ثَمَانِيةَ عَشَرَ	١٨	18
تِسْعَ عَشَرَةَ	تِسْعَةَ عَشَرَ	١٩	19

عِشْرُونَ	عِشْرُونَ	٢٠	20

10.1. Bir Sayısı:

وَاحِدٌ ve وَاحِدَةٌ kelimeleri sıfat tamlaması gibi daima sayılacak olan varlığın isminden sonra gelir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Bir kız	بِنْتٌ وَاحِدَةٌ	Müennes
Bir adam	رَجُلٌ وَاحِدٌ	Müzekker

أَحَدٌ (Bir) çoğul halinde bulunan ismin bir tekini ayırarak gösterir. O zaman çoğul haldeki bir isimle tamlama yapar yahut (مِنْ den\dan) edatı ile gelir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Arapçası	
Adamların biri, bir adam	أَحَدٌ مِنَ الرِّجَالِ	أَحَدُ الرِّجَالِ	Müzekker
Kadınların biri, bir kadın	إِحْدَى مِنَ النِّسَاءِ	إِحْدَى النِّسَاءِ	Müennes

Not 1: Başına اَلْ takısı gelen اَلْوَاحِدُ ve اَلْأَحَدُ Allah'ın adı olup "Tekrar etmeyen eşi dengi, benzeri olmayan Bir" manasına gelir.

10.2. İki Sayısı

اِثْنَانِ ve اِثْنَتَانِ kelimelerine gerek olmaksızın o iki şeyin isimlerinin tesniye halindeki kaidelerine uygun halini söyleriz. Ancak اِثْنَانِ ve اِثْنَتَانِ vurgulama olarak kullanılır ve aynı bir sayısında olduğu gibi sıfat şeklinde sayılacak şeyin arkasından gelir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası (Nasp-Cer)	Arapçası (Ref)	
İki gün	يَوْمَيْنِ إِثْنَيْنِ- يَوْمَيْنِ	يَوْمَانِ اِثْنَانِ- يَوْمَانِ	Müzekker
İki saat	اَلسَّاعَتَيْنِ الْإِثْنَتَيْنِ- اَلسَّاعَتَيْنِ	اَلسَّاعَتَانِ الْإِثْنَتَانِ- اَلسَّاعَتَانِ	Müennes

10.3. Sayılar (3-10)

Sayılacak şey müennesse müennes sayı kullanılır. Sayılacak şey müzekkerse müzekker sayı kullanılır. 3-10 arası sayılar cinsiyet bakımından tam tersine müzekkerleri müennes gibi kullanılır. Yani müzekker isimlere ait

sayılar müennes tâ-i merbutası alır. Eğer isim müennes ise sayılar tâ-i merbutasız olur. 3-10 arası sayılan şey, sayı ile isim tamlaması şeklinde gelir. Ancak sayılan şey (muzâfun ileyh) hep çoğul ve esre tenvinlidir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Cemi	Türkçesi	Müfret	
Üç adam	ثَلاَثَةُ رِجَالٍ	Adamlar	رِجَالٌ	Adam	رَجُلٌ	Müzekker
Üç kadın	ثَلاَثُ نِسَاءٍ	Kadınlar	نِسَاءٌ	Kadın	اِمْرَأَةٌ	Müennes

Görüldüğü gibi sayılan isim çoğul, nekre ve esre tenvinlidir. Sayı da sayılan isme göre müzekker veya müennes seçilmiştir.

Not 2: 3 ile 10 arası sayılarda sayılan şey koyun gibi veya kavm gibi cemi bir isim olursa مِنْ takısı ile kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Üç koyun	ثَلاَثٌ مِنَ الْغَنَمِ	Kavimden dört kişi	أَرْبَعٌ مِنَ الْقَوْمِ

Not 3: 3 ile 9 arasındaki belli olmayan miktar بِضْعٌ (birkaç) kelimesiyle ifade edilir. بِضْعٌ kelimesi sayılanın aksi cinsinde olur.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Birkaç adam	بِضْعَةُ رِجَالٍ	Birkaç sene	بِضْعُ سِنِينَ

Not 4: 3 ile 10 arasındaki kesirli sayılar فُعُلٌ vezninde yapılır. Çoğulu da اَفْعَالٌ vezninde gelir. (نِصْفٌ ج اَنْصَافٌ 1/2, ثَلاَثَةُ اَخْمَاسٍ 3/5 gibi)

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
1/5	خُمُسٌ	1/7	تُسُعٌ
1/4	رُبُعٌ	1/10	عُشُرٌ

Not 5: Üleştirme sayıları “üçer üçer”den “onar onar”a kadar فُعاَلُ veya (مَفْعَلُ) kalıblarında yapılır. Bu kalıplarda gelen üleştirme sayıları gayr-i münsariftir (esre ve tenvin almaz). Asıl sayıların tekrarlanmasıyla da üleştirme sayıları elde edilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	
İkişer ikişer	ثُنَاءُ	Birer birer	أُحَادُ	Müzekker
İkişer ikişer	مَثْنَى	Birer birer	مَوْحَدُ	Müennes
Yedişer yedişer	سُبَاعُ	Üçer üçer	ثُلَاثُ	Müzekker
Yedişer yedişer	مَسْبَعُ	Üçer üçer	مَثْلَثُ	Müennes
Üçer üçer	ثَلَاثاً ثَلَاثاً	Onar onar	عَشْراً عَشْراً	Müzekker
Üçer üçer	ثَلَاثَةً ثَلَاثَةً	Onar onar	عَشْرَةً عَشْرَةً	Müennes

Not 6: Sayı normalde kullandığımızın dışında belirli bir kelimeden sonra gelirse sıfat olur.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Dört şehir	اَلْمُدُنُ الْأَرْبَعُ	Beş isim	اَلْأَسْمَاءُ الْخَمْسَةُ

10.4. Sayılar (11-20)

11-20 arası ma'dûd (sayılan şeyler) nekre ve fetha tenvinli olarak gelir. Sayılan şey müzekkerse sayı da müzekker, müennes ise sayı da müennes olur. 11-19 arası rakamlar 12 nin nasb ve cer hali dışında fetha üzere mebnidir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	
12 ev	اِثْنَا عَشَرَ بَيْتاً	11 ev	أَحَدَ عَشَرَ بَيْتاً	Müzekker
12 şehir	اِثْنَتَا عَشَرَةَ مَدِينَةً	11 şehir	إِحْدَى عَشَرَةَ مَدِينَةً	Müennes
14 ev	اَرْبَعَةَ عَشَرَ بَيْتاً	13 ev	ثَلَاثَةَ عَشَرَ بَيْتاً	Müzekker
14 şehir	اَرْبَعَ عَشَرَةَ مَدِينَةً	13 şehir	ثَلَاثَ عَشَرَةَ مَدِينَةً	Müennes

Not 1: (عَشَرَ) kelimesi tek olduğu zaman (ش) harf-i cezimli okunur. Fakat 11-19 arası sayılarda (ش) harf-i fethalı okunur.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
On kız	عَشْرُ بَناَتٍ	On çocuk	عَشْرَةُ أَوْلاَدٍ
On dört gün	أَرْبَعَةَ عَشَرَ يَوْماً	On beş gece	خَمْسَ عَشَرَةَ لَيْلَةً